

den øvrige Deel af Paragraphen (Th. Nielsen: Det er heller ikke blevet sagt) — eller dog i mindre Samklang dermed. De ærede Forslagsstillere have jo imidlertid ytret, at de vilde tage det tilbage, hvis Ministeren ikke tiltraadte det, og jeg skal gjerne sige, at hvis den høitærede Minister tiltræder det, saa har jeg heller ikke Noget imod det, thi saa vigtigt anseer jeg det ikke. Derimod har Forslaget under Nr. 2 en større Betydning, dog ikke saa meget en finantfiel som en principiel Betydning. Jeg kan meget vel forstaae, at ærede Medlemmer, som ere særlig kjendte med de fattige og tyndt befolkede Egne i Landet, have stillet dette Forslag i det Duffe, at skaffe en større Understøttelse for det Formaal, Forslaget angaaer, (Modsigelse fra Th. Nielsen) — derti ligger slet ikke nogen Dadel, det anseer jeg for fuldkommen rigtigt og forvarligt at dem at gjøre, idet det er Egne, hvor Befolkningen kan have ondt nok ved at udrede de fornødne Udgifter til den Dplysning, som man maa ønske der ligesaa godt som i andre Egne. Det er jo bitterligt, at i Hedeegne maa ofte een Lærer have to til tre Skoler og derfor forsømme den ene for den anden, medens det naturligtvis er ønskeligt, at der her som paa alle andre Steder er een Lærer for hver Skole. Bliver en Mand ældre, saa kan han vel være istand til at røgte sit Kalb ved een Skole, men han er maaskee ikke istand til at gaae $\frac{1}{2}$ Mil til en Biskole, for der at udføre sin Gjerning, og da er det ganske naturligt, at han faaer en Hjælperlærer. Af saadanne Forhold forklarer jeg det, at Ringkjøbing Amt er det Sted, hvor der ydes størst Bidrag til Hjælperlærere, nemlig 800 Rd., hvorimod der er andre Amter, hvor Intet ydes f. Ex. Ribe Amt; — ogsaa det har Hedeegne, men mærkeligt nok ydes der alligevel ikke noget Bidrag i det her nævnte Diemed. — Det kan være rigtigt, at der tages Hjælperlærer paa et saadant Sted og ogsaa rigtigt, at Staten yder Bidrag dertil, men deraf følger ikke, at det skal skee som her foreslaaet; thi derved kommer det i Strid med Grundtanken i Loven som den nu er vedtagen, nemlig at Staten ikke skal yde Bidrag til Andet end, hvad der er lovbestemt, saa at det ikke skal staae i Skole-

raadets Haand, at udskrive Bidrag af Statskassen. Det er den Grundtanke, der er staaet fast ved 2den Behandling her, men derpaa skeer der et Brud ved Forslaget under Nr. 2, thi dets Vedtagelse vil have tilfølge, at hvergang et Skoleraad bestemmer: „Her vilde vi have en Hjælperlærer og give Bidrag dertil,“ saa er ogsaa Statskassen nødsaget til at give sit Bidrag, skøndt maaskee Ministeren, naar han først undersøgte Sagen, vilde finde, at der paa det Sted ikke burde være nogen Hjælperlærer. Saaledes som Forslaget her foreligger, er det jo ikke indskrænket til at gjælde enkelte Egne, nei, det gjælder for hele Landet, det gjælder ligesaa godt for Kjøbenhavns Amt med dets rige og tætte Befolkning, som for Ringkjøbing Amt; det gjælder som sagt for ethvert Amt, og der er jo allerede flere saadanne velhavende Amter, som yde ikke ubetydelige Bidrag til Hjælperlærere. Salfald burde Forslaget indeholde den Bestemmelse, at Staten først skulde spørges og give sit Samtykke, ligesom det er Tilfældet, hvor der er Tale om Pension; ingen Lærer kan jo afskediges uden Statens Samtykke, men da er det ogsaa forvarligt, at Staten giver sit Bidrag til Pensionen. Her skulde det derimod ligge alene i Skoleraadets Haand, om Staten skulde yde et Bidrag til Hjælperlærere eller ikke; men det vilde være en ubetinget Præmie fra Statens Side for Ansættelsen af Hjælperlærere, og ethvert Skoleraad vilde derved faae en li efrem Opmuntring til at ansætte saadanne Lærere. Nu kan det ganske vist i mange Tilfælde være ønskeligt, at der ansættes Hjælperlærere, men i andre Tilfælde kan det ligesaa vist være urigtigt, og et udelukkende Hensyn til en mulig Besparelse vilde da maaskee i høi Grad gaae ud over Undervisningen, saa at, hvis man vil fremme den, skal man heller ikke vedtage det foreliggende Forslag. Naar der er blevet hentydet til, at Forslagets Vedtagelse vilde formindste Pensionsbyrden, saa maa det dog ikke overses, at det Bidrag, som af Skolefonden vil blive at yde til en Hjælperlærer, vil, selv om det udeelt maa udredes deraf, være en heel Deel mindre end det, der skal ydes til Pensionen, saa at der allerede derti ligger en Opfordring til at